

Выпуск '2023 На стр. 5

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ 100, офис 8 (срещу Митницата)

НА ПОЛИГОН „ШЕЙНОВО“ ЕКИПЪТ РАБОТИ В ПЪЛЕН СИНХРОН

Четете на стр. 2

Екипът, от ляво надясно: Христо Смилов, Владимир Ардалиев, Борислав Кавалджиев, Деко Стайков, Станислав Христов, Валентин Златев, Христо Христов, Николай Радев, Йордан Йорданов

ЗНАМЕТО НА „АРСЕНАЛ“ ЩЕ СЕ ВЕЕ И В ХИМАЛАИТЕ

Мая Иванова от 0/730 развява знамето на „Арсенал“ по планинските първенци, в начало то на м. май алпинистката пое към Анапурна

Мая Иванова, която впечатлява със спортен дух и целеустременост в покоряването на планинските първенци по света, този път развява знамето на „Арсенал“ по пътя към връх Анапурна в Непал. Извисяващ се на 8091 метра, той се счита за един от най-трудните и опасни за изкачване върхове. Казанлъчанката си е поставила за цел през месец май да стигне до базовия лагер на Анапурна. Там тя ще развее знамето на „Арсенал“ – така, както го направи на 6500 метра височина по пътя към най-високия връх на Южна Америка – Аконкагуа, издигащ се на 6962 метра.

Продължава на стр. 2

УСПЕХИ НА ДЕЦАТА ОТ „ИКТ ЦЕНТЪР“ – КАЗАНЛЪК

След успешното представяне на световния фестивал

Продължава на стр. 6

Разказва Радостина Кацарова, управител на обучителния център в Казанлък, след впечатляващото представяне на неговите възпитаници на световния фестивал за LEGO роботика

Радостина Кацарова е създател и управител на „ИКТ Център“ ЕООД в Казанлък. Организацията е създадена през 2013 г. като Център за професионално обучение с лицензирани 13 професии – главно в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). От следващата година към нея се открива и Детска академия по програмиране и роботика.

НОВО! Дигитален Ваучер Храна

Социална придобивка от ново поколение, с която работодателите мотивират служителите си, пестят време и оптимизират разходите си.

100% дигитално решение, с което служителите:

- + Плащат лесно и бързо с телефон или пластика
- + Имат достъп до мобилно приложение
- + Следят баланса и разплащанията си

Идънред България е оператор на ваучери за храна и лидер в предплатените корпоративни решения за служители.

За повече информация сканирайте QR кода или посетете:
www.edenred.bg/edenred-plus/voucher-hrana

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Ресторант Орешака Казанлък

Орешака
Балканска сграда

СТАНИ ЧАСТ ОТ НАШИЯ ЕКИП!

„НИМЕКС“ ЕООД

ЕИК 123094839

Ресторант „Орешака“

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

- Хигиенисти;
- Сервитьори;
- Готвачи;
- Управители.

Необходим документ при кандидатстване:
* Автобиография

За повече информация: 0700 70 717

НА ПОЛИГОН „ШЕЙНОВО“ ЕКИПЪТ РАБОТИ...

Продължава от стр. 1

И тази година топлото време дойде рано на стрелкови полигон „Шейново“. Зелената тре-

ционални изпитвания. Тук преминават едномесечно обучение и голяма част от новозавършилите специалисти и новоназначени конструктори в „Арсенал“. Основно идват от Базата за развитие и внедряване на боеприпаси с ръководител Пенчо Маджаров. Полигонът е оборудван със съвременна апаратура за определяне на баллистичните характеристики на боеприпасите. Има и специални позиции за осигуряване на изпитванията. Екипът разполага с модерна техника, радарни системи.

„Тук хората трябва да са много сплотени и да действат като един“, категоричен е ръководителят на звеното Христо Смилов, който работи на полигон „Шейново“ от 2010 година. Той ръководи състава, състоящ се от изпитатели, ОТКК, началник-склад, медицинско лице. Тук тежест няма – основната част от екипа е с повече от 14 години трудов стаж на полигона. Най-дългогодишният кадър е Деко Стайков, а последният колега, вписал се веднага в колектива, е от м. януари 2024-а. Съставът е малък и в широк възрастов диапазон – от 22 до 62-годишна възраст, но въпреки това всички са като едно семейство, събират се по различни поводи, помагат си и се подкрепят. Към „шейновци“ се причисляват и Стефан Борисов, който осъществява ритмичната доставка на изделията за изпитванията. На полигона идват инженер-конструктори, технолози, които са пряко свър-

подготовка за изпитванията, извършване на анализ и оценка на резултата. В дните на възниши приемки напрежението е повишено, но момчетата са спокойни, защото до този

етап се стига след професионално свършена работа и ползотворно взаимодействие със специалисти от различни заводи. „Благодаря на ръководството на „Арсенал“, на г-н Билиян Тошков

Стефан Борисов

в качеството му на директор по производствените въпроси в дружеството, на Неделчо Йорданов като пряк ръководител на звеното, към което е полигонът, - споделя с признателност Христо Смилов. - Благодаря на Георги Добрев, директор на Завод 3, на Стоян Дачов от същия завод, на Петър Щиранов, директор на Завод 5, и неговия заместник Николай Христов, на Динко Кюмюрев, директор на Завод 1, и на Стефан Рачев,

никът на изпитвателен полигон „Шейново“ държи членовете на неговия екип да са отговорни, да работят ефективно и стриктно да спазват мерките за безопасност. „На полигона във всеки един момент се знае кой къде се намира и какво прави, не допускам вероятност някой да се загуби от погледа на своите колеги, - споделя още ръководителят на звеното. - Строг съм, изисквам дисциплина, но смятам, че това е в интерес на работата и на самите хора тук.“

Христо Смилов е роден в Стара Загора, но живее в Казанлък – завършва Основно училище „Георги Кирков“ и престижната Математическа гимназия. Висше образование завършва във Вишето военно училище в Шумен, специалност „Класическа земяна артилерия“. 15 години е офицер в Българската армия. Напуска редовите и по собствено желание. Той е единственият арсеналец в семейството – съпругата и дъщеря му работят в други сфери на обществения живот.

А Христо, отдаден на военната наука, се чувства на своето място тук, на полигона край китното село Шейново.

Юлия Младенова

От ляво надясно: Мария Пранджева, Йорданка Стоева, Ваня Вълчанова

ва с наболи полски цветя, прекрасната панорама към Балкана и ширналото се поле превръщат огромното съоръжение в приятно

работно място под открито небе. Така е напролет, но и през останалите сезони, независимо дали е жегата или студ, екипът е основно навън, където природата и техниката съжителстват в завидно разбирателство.

Част от ежедневието на „шейновци“

На полигон „Шейново“ преминават изпитанията на близо 80-90% от изделията на „Арсенал“ на определен етап от тяхното изработване. Дейността включва качествено производство, както и доказване на параметрите на всяко изделие пред клиентите, като се следват строго регламентирани методи. Правят се баллистични изпитвания, изпитвания за здравина и устойчивост, функ-

Контролът е строг, всичко се записва.

Работата е динамична и разнообразна,

а наличният състав е преминал задължителната подготовка, съгласно регламентирания документ в дружеството, касаещ мерките за безопасност и тяхното безкомпромисно прилагане при провеждане на дейностите и изследване на параметрите при отделните изпитвания. Но каквото и да разпореджат документите и да изискват те от хората, най-важното в работата на стрелковия полигон е екип-

зани с конкретно изделие. А от своя страна работещите тук своевременно свеждат резултатите и наблюденията си до съответния заявител, защото ефективната комуникация е изключително важна – спестява се време, спестяват се ресурси и много по-бързо се постигат желаните резултати.

Всеки работен ден на полигон „Шейново“ върви по строго написан ред:

инструктаж по мерките за безопасност, разпределение на задачите по екипи, уточняване на параметрите и

на ръководството на Завод 2 с директор Николай Меслеков, на Димитър Бошнаков и Велко Митев, на Завод 4 в лицето на Делян Трифонов и Марина Селдарова, на Пламен Духтев, ръководител-направление „Транспорт“ във фирмата... Това са хората, които винаги ни помагат при решаването на възникнали проблеми. Ползотворно е взаимодействието ни със заводската противопожарна служба и нейния ръководител Жечо Бонев, който осигу-

Продължава от стр. 1

ЗНАМЕТО НА „АРСЕНАЛ“ ЩЕ СЕ ВЕЕ...

Настоящото изкачване Мая Иванова посвещава на вековния юбилей на „Арсенал“ на казанлъшка земя, който се отбелязва с поредица събития през цялата 2024 година. Фирменото знаме бе връчено на Мая Иванова лично от генералния директор на дружеството инж. Николай Ибушев с пожелания за здраве, успехи и гордо да развява знамето на „Арсенал“. Мая е снабдена с видеокамера, с която ще запечатва моменти от изкачването ѝ и забележителности по пътя към върха.

Мая Иванова работи в 0/730 на „Арсенал“ АД и отдавна се радва на възхищението на арсеналци за нейните спортни постижения. За втори път през 2024 година тя получава и финансова подкрепа от дружеството. За изкачването на Аконкагуа Мая бе подкрепена

От името на Коалиция „Алтернативата на гражданите“ общинските съветници Владимир Чучунишев, вдясно, и Добрин Драгнев ѝ пожелаха успех

от „Арсенал“, като със средствата ѝ бе осигурена задължителната за такъв височинен преход екипировка. За Анапурна Мая отново получи от фирмата така необходимата ѝ финансова помощ. Средствата, които този път ѝ отпусна „Арсенал“, покриват голяма част от разходите по експедицията. Със свое дарение се включиха и общинските съветници от Коалиция „Алтернативата на гражданите“, като от едноименната фондация също заделиха немалка сума в подкрепа на казанлъшката алпинистка. Анапурна е поредният континентален първенец, който влиза в списъка от предизвикателства на Мая Иванова. През декември 2021 г. тя изкачи покрива на Африка – връх Ухуру в Килиманджаро. На 12 август 2023-а стъпи на

Елбрус, който със своите 5642 метра височина е най-високият връх в Русия и в планинска система Голям Кавказ. Последва връх Дамаванд – 5610 м, най-високата точка на Иран и Западна Азия. През януари 2024-а Мая бе в другия край на света – Южна Америка, където се издига първенецът Аконкагуа. През м. май на дневен ред е базовия лагер на Анапурна, чието достигане за нея е подготовка за следващо изкачване: връх Ленин в Памир – 7134 м, и връх Макалу – 8463 м, разположен на границата между Тибет и Непал. Колкото повече стават планинските първенци, на които е стъпила, толкова по-често Мая Иванова казва: „Ние не покоряваме върховете, те нас покоряват със своето величие“.

Юлия Младенова

ПРЕДПРИЯТИЕТО НА ВИСОКИТЕ ВЪЗМОЖНОСТИ 1978 – 1989

Това са години, в които комбинатът в Казанлък не е отстъпил от позицията си на **най-голямото предприятие в отбранителния бранш на държавата**.

Специалното производство е съчетано с мощно и модерно машиностроене.

Делът на арсеналските приходи от продажби в системата на ВПК е сред най-големите – около 10 %. Продукцията на МК „Фридрих Енгелс“ слави името му на **всички континенти**. Това е времето на „хилядата фрези“ годишно, търсени вече в **над 60 страни**.

Предприятието е пионер в организацията на **трудова комплексна структура** – обособени и взаимно свързани заводи, дава много добри резултати. Откритите **помощни заводи и цехове** осигуряват препитание на хората и в по-отдалечени населени места – Ямбол, Харманли, Килифарево, Кърджали, Тополовград, Стралджа, Айтос и др.

Заделят се огромни средства за **нови инвестиции**: разширява се **Завод 3**; **Заводът за пружини** в с. Крън, разширен през 1982 г. с нови халета, организира производството на синтетичен диамант; през 1980 г. е създаден **Метрологичен отдел**; през 1984 г. е открит **Институт за металорежещи машини** – със забележителна развойна дейност и мащабна работа по Националната програма ГАПС;

Инж. Тончо Чукалов

създаден е **Инженеринг**; започва производството на **нови машинни центри** по лиценз на японската фирма „Ямазак“; оборудван е **Завод за производство на твърдосплавни смеси и пластини** и на монолитна модулна система „Варилок“ по лиценз на „Сандвик Коромант“; модифицират се фрезите и агрегатните машини, разширява се производството на инструментална екипировка.

Предприятието има плодотворно сътрудничество с редица държави: СССР, Япония, Германия, Италия, Австрия и др. **Начело на комбината** в периода са **инж. Тончо Чукалов** – от 1974 г. до 1983 г., и **инж. Иван Иванов** – от 1983 г. до 1991 г.

Осъществени са още **две официални посещения**, третото и четвъртото, на първия държавен ръководител **Тодор Живков** – на 17 септември 1979 г. и на 31 август 1980 г.

Скъпи гости на колектива през 1979 г. са и **кап.**

Космонавтът Георги Иванов – гост на комбината

Георги Георгиев, първият българин, сам обиколил земното кълбо с яхтата „Кор Кароли“, и първият български космонавт Георги Иванов.

Плодове на арсеналската мисъл

Успоредно с увеличаване брой рационализаторски предложения, арсеналските специалисти правят

различни нововъведения – собствени разработки. В **Завод 1 за първи път е внедрена агрегатна машина с електронно управление – АМ 0164**. Внедрен е и **реле-кулономер** за електронно дозиране на електричеството при обработката на детайлите. В Завод 2 започва да работи **автомат за контролиране** отворите на едно от изделия-

122 mm Гаубица

та, който заменя ръчния труд и не допуска брак. В Завод 4 е приложена **система за безконтактен стоп на измервателния труд**. Базата за развитие внедрява в производството 16 разработки и проектира нови 35. Изградена е модерна лаборатория с права за извършване на държавни изпитания на изделията. Усвояват се агрегатни единици за **пренастроваеми агрегатни машини**. Проектират се металорежещи машини за серийно производство. Изработен е прототип на ново изделие – **обработващ център НМ-422**. Създаден е автомат Г 007-00-00-00 с автоматично действащо устройство за 100% следоперационен контрол на височината на дребни детайли. Направено е и друго многомерно устройство – **МКИ-ГО30** – за едновременен контрол на всички параметри при еднократно поднесен детайл.

Разработен е **уред за измерване на външни резби УКВР**. Създадено е трето поколение конзолни фрезови машини – **модел ФВ-325.02**, комплектуван с вносна микропроцесорна система за ЦПУ, **модел ТНС131** и по-късно със система за ЦПУ **модел „Изоматик-Ф500“**.

Уникалните нови изделия

В серийно производство са пуснати: 1983 г. – 23 mm зенитна установка; 1984-86 г. – 5,45 mm автомати; 1985-87 г. – 5,45x39,5 mm патрони; 1986-87 г. – 122 mm гаубица и др. Уникалната машина **БМП-23** е оборудвана с 23 mm зенитен автомат и 7,62 mm танкова картучница. На база на производството на ЗУ-23-2 се изработват вкладки цеви за различни артилерийски системи, използващи боеприпаси калибър 23 mm. През 1980-1983 г. се усвоява и **ПЗРК „Стрела-2М“**.

През 1984-1986 г. се усвоява **цялата гама от 5,45 mm автомати – АК-74**.

Между 1981 и 1987 г. се произвеждат заряди за 125 mm снаряди за танкове Т-72. Усвоява се производството на електровъзпламенители и елементи на взриватели за нови видове артилерийски снаряди, както и на боеприпаси за автомати и картучници – **5,45 x 39 mm патрони**. През 1986-1987 г. е усвоено производството на **122 mm гаубица оръдие /2А-31/** – част от самоходна артилерийска установка, САУ „Гвоздика“.

Създадени са **единствените по рода си машини в страната** тогава: дълбокопробивна, протяжна и щос-машина за затворната част. Разработен и усвоен е **собствен картучен пистолет „Шипка“**, който по-късно е разработен в два калибра – 9x18 mm и 9x19 mm.

Нови отличия

В периода 1978-1979 г. **Спортният клуб и Клубът за ТНТМ** са наградени с **„Народен орден на труда“ – златен**; работникът **Ангел Атанасов** е удостоен с **орден „Георги Димитров“**; на 35-я панаир в Пловдив пренастроваема агрегатна машина с програмно управление **модел А-051** е **наградена със златен медал**; комбинатът полу-

чава наградата **„Златни ръце“** – за гамата си агрегатни възли. През 1980 г. прототипът на обработващия център на **модел ЦМ522.61** е оценен като върхово постижение в българското машиностроене и на панаира в Пловдив е отличен със **златен медал**. А през 1982 г. машината **модел ТНС131** е отличена със **златен медал и почетен диплом**

23 mm Зенитна установка ЗУ-23-2

„Златни ръце“.

Ковачница на кадри

Завършили висши технически институти в страната и в СССР, тръгнали от различни етапи в производството, висококвалифицираните кадри доказват своя опит, перспективно мислене и авторитет не само в комбината, а и на други отговорни управленски длъжности в страната. **„Арсенал“ се превръща в истинска „ковачница на кадри“**, както е наричан до днес. Той дава на България един министър, двама заместник-министри, четирима генерални директори на Държавни стопански обединения, трима народни представители и трима кметове на Казанлък.

Заводът майка на българската индустрия

Своите постижения и възможности казанлъшката оръжейница пренася върху промишлеността в цялата страна. Част от нейната продукция се превръща в основно производство на новосъздадени крупни предприятия, заемащи важно място в родното машиностроене. **От завода в Казанлък се раждат:** Завод „Георги Димитров“ – Русе, ЗММ – София, Завод „Мадара“ – Шумен, Завод „Методи Шатаров“ – Пазарджик, Силнотоковият завод „Васил Коларов“ – София, Заводът за дизелови мото-

Картучен пистолет „Шипка“

ри „Васил Коларов“ – Варна, Завод „Хидравлика“ – Казанлък, Заводът за ел. батерии в Никопол и др. Именно заради това казанлъшкото предприятие е наричано **Заводът майка на българската индустрия**.

Държавна фирма „Арсенал“, 1989

При реорганизация на ДСО „Металхим“, с Решение на Министерския съвет № 83 от 2 юни 1989 г., комбинатът е обособен като **самостоятелна държавна фирма**, която приема името **„Арсенал“**. Така предприятието връща първото си наименование – от създаването му през 1878 г. до преместването му в Казанлък през 1924 г. **ДФ „Арсенал“** е регистрирана с Решение на Старозагорския окръжен съд на **12 юни 1989 г.**

Мария Рашкова

„АРСЕНАЛ“ АД – Казанлък**Предлага работа**

в заводите на дружеството в Казанлък и Мъглиж и в новия си завод в Стара Загора

Средна работна заплата над 2200 лева, допълнителни стимули, широка гама социални придобивки

Средната работна заплата в Завод 3 и Завод 4 на „Арсенал“ АД е над 2450 лева. За всички новопостъпили в тези заводи се предоставят допълнителни финансови стимули

Търсят се:

- * Конструктори
- * Инженери - производство
- * Електромонтьори
- * Машинни монтьори
- * Машинни оператори ММ с ЦПУ
- * Монтьори поддръжка инсталации и оборудване
- * Настройчици ММ с ЦПУ
- * Окачествители, производствен контрол
- * Стругари
- * Фрезисти
- * Шлайфисти
- * Шлосери

Свободните работни позиции могат да се видят на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs> Желаете да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от **Офис № 1 „Пропуски“ на Централния портал в гр. Казанлък от 07.00 до 17.00 часа** или от **Офиса в гр. Стара Загора, намиращ се на бул. „Цар Симеон Велики“ № 118**. Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com, да бъдат подадени в **град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100 - Офис № 4**, или в **Офиса в гр. Стара Загора, бул. „Цар Симеон Велики“ № 118**.

Работно време на Офис № 4 в Казанлък: **всеки работен ден. Работно време на Офиса в Стара Загора: всеки работен ден от 9.00 до 18.00 часа, в събота – от 10.00 до 14.00 часа.**

Тел. за контакти: +359 882 987799, +359 882 987754,

+359 431 57 747, +359 431 57 072;

E-mail: kadri@arsenal-bg.com

**„АРСЕНАЛ“ АД
Казанлък****Търси да назначи**

- Инженер-конструктор – Машинен инженер;
- Инженер - Ремонт на машини и оборудване;
- Електроинженер - КИП и А;
- Инженер - Хидравлика и пневматика;
- Инженер - Автоматизация на производството;
- Инженер - Химик;
- Инженер - Електроника.

Желаете да кандидатстват могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от **Офис № 1 „Пропуски“ на Централния портал на дружеството - Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100**, или в **Офиса на „Арсенал“ АД в Стара Загора - бул. „Цар Симеон Велики“ № 118**.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com

или подадени в посочените офиси в Казанлък и Стара Загора.

Позициите, за които „Арсенал“ АД търси работници и специалисти, са публикувани на фирмения сайт: <https://www.arsenal-bg.com/jobs>

Тел. за контакти: 0882987799; 0882987754; 0431/57747;

e-mail: kadri@arsenal-bg.com

„АРСЕНАЛ“ АД – КАЗАНЛЪК

търси да назначи за нуждите на

Инструменталния завод работници по следните професии:

Телефон за контакти: 0885 079 187

1. Шлайфист;
2. Стругар;
3. Фрезист;
4. Шлосер-инструменталчик;
5. Координатчик.

- Изисквания:
- Завършено средно образование;
- Умения за самостоятелна работа по професията.

„АРСЕНАЛ“ АД – Казанлък**Търси да назначи**

Висококвалифицирани инженери със следните специалности:

- ИНЖЕНЕР-КОНСТРУКТОРИ
- ЕЛЕКТРО ИНЖЕНЕРИ
- ИНЖЕНЕРИ АВТОМАТИЗАЦИЯ НА ПРОИЗВОДСТВОТО
- ИНЖЕНЕРИ ЕЛЕКТРОНИКА
- ИНЖЕНЕРИ МЕХАТРОНИКА И АВТОМАТИЗАЦИЯ
- ИНЖЕНЕРИ ТЕХНОЛОЗИ
- ТЕХНОЛОГ ПРОГРАМИСТИ
- СОФТУЕРНИ ИНЖЕНЕРИ
- ИНЖЕНЕРИ МЕТРОЛОГИЯ И ИЗМЕРВАТЕЛНА ТЕХНИКА
- ИНЖЕНЕР-МЕХАНИЦИ
- ИНЖЕНЕР-ХИМИЦИ
- ИНЖЕНЕР-МЕТАЛУРЗИ

„Арсенал“ АД предлага:

- Индивидуален план за развитие – изградете своята кариера и израствайте професионално във всеки отдел на компанията;
- Индивидуален път на обучение, определен от Вашите нужди;
- Персонално възнаграждение на трудов договор;
- Еднократен бонус „Нов служител“ на стойност до 8000 лева;
- Месечен целеви стимул за новопостъпил служител в размер на 500 лева;
- Месечна бонусна система, свързана с индивидуалното представяне до 40 % от определеното възнаграждение;
- Бонус за стаж в компанията;
- Празнични бонуси, всеки в размер на 200 лева;
- Ежемесечна сума за покриване на 100% разходи за наем на жилище;
- Ежемесечни ваучери за храна на стойност 200 лева;
- Субсидирано столово хранене;
- Безплатна почивка на море;
- Осигурен транспорт;
- Безплатен паркинг.

Желаете да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД:

www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от **Офис 1 „Пропуски“ на Централния портал на дружеството в гр. Казанлък от 07.00 до 17.00 часа** или от **Офиса в гр. Стара Загора, намиращ се бул. „Цар Симеон Велики“ № 118**.

Попълнените документи могат да бъдат подадени в гр. Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис 4 – всеки работен ден, или в Офиса в Стара Загора – всеки работен ден от 9.00 до 18.00 часа, събота – от 10.00 до 14.00 часа.

Документите могат да се изпратят и на e-mail:

kadri@arsenal-bg.com

За повече информация: тел. 0885332535; от 08.00 до 16.00 часа, всеки делничен ден

**ФК „АРСЕНАЛ – 2000“
ПРИЕМА ДЕЦА И ЮНОШИ**

Клубът предлага прекрасни условия за тренировки, обновена спортна база, осигурена екипировка, чудесно поддържан фирмен стадион „Арсенал“.

**За информация и записвания:
0882474101, Станислав Пехливанов**

Желаете да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от **Офис № 1 – Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа**.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в **град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4**.

Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Тел. за контакти: 0431/57747

ДИПЛОМИРА СЕ ЧЕТВЪРТИЯТ ВИПУСК НА ТЕХНИЧЕСКИ КОЛЕЖ - КАЗАНЛЪК

34 абсолвенти от Випуск '2023 на Технически колеж - Казанлък, тържествено получиха дипломите си за завършено висше образо-

вание. С думи на признателност към труда на студенти, преподавателите и на работодатели се обърна и проф. Ганев. Кметът Галина Стоянова подчерта

сшето учебно заведение са се съобразили с предложението на бизнеса за повече часове по практическо обучение. Инж. Чучумишев съобщи, че две трети от абсолвентите на Випуск '2023 са арсеналци, което е характерно за всички випуски досега - от първите дипломирали се студенти през 2020 година до днес. Освен това, на завършилите Технически колеж кадри на дружеството се дава възможност за професионална реализация и кариерно израстване. В „Арсенал“ работи и Стажантска програма, която е много удачен вариант за доказване знанията и уменията на новодипломиралите се инженери и способността им за заемане на отговорни позиции. „Ние държим на хората, завършили висше техническо образование, и стремежът на фирмата е те да се развиват като конструктори, технолози, специалисти в органите по контрол на качеството, защото това е особено важно за едно промишлено предприятие“, подчерта Владимир Чучумишев.

Арсеналци са основната част от Випуск '2023 на Технически колеж - Казанлък

вание, образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“ по специалността „Технология на машиностроенето“ към Технически университет - София. По традиция, официалната церемония се състои в двора на Технически колеж и, както винаги, на нея присъстваха ректорът на Университета проф. Иван Кралов, първият директор на Колежа в Казанлък и председател на Общото събрание на Колежа проф. Ивайло Ганев, кметът на община Казанлък Галина Стоянова, директорът по техническите въпроси на „Арсенал“ АД Йордан Йорданов, представители на фирмите партньори на висшето учебно заведение в града. „Поклон пред вашия труд, постоянство и упоритост“, обърна се към абсолвентите проф. Кралов, който високо оцени обучението в Колежа и стремежът на младите хора да надграждат в своето образование. Той сподели също, че доброто взаимодействие между висшето учебно заведение, местния бизнес и общинското ръководство дава добри резу-

лтати. С думи на признателност към труда на студенти, преподавателите и на работодатели се обърна и проф. Ганев. Кметът Галина Стоянова подчерта

Официалните гости на церемонията

улсията и волята на хората да следват тази трудна техническа специалност, да работят и да се грижат за семействата си и призова работодателите да им дават възможности за професионално развитие и израстване в йерархията.

Инж. Владимир Чучумишев, ръководител-направление „Образование, квалификация и кариерно развитие“ в „Арсенал“ АД, също оцени високо приноса на преподавателите, които са доказани специалисти, и на самите студенти. Той подчерта факта, че от ви-

Юлия Младенова

Най-добрите млади заварчици са хаджиеновци

Възпитаниците на ПГ „Иван Хаджиенов“ Габриела Попова и Анатоли Иванов взеха участие в тазгодишното международно състезание „Най-добър млад заварчик“, което се проведе в Чехия през м. април. Съвсем заслужено те формираха половината от българския тим, участващ в авторитетната надпревара, след като на национално ниво станаха първи в дисциплините Миг-Маг и в електро-дъгово заваряване. В тези дисциплини се явиха и на състезанието в Чехия.

Шампионският тим по заваряване в пълен състав

През март, в Перник, те отново затвърдиха доброто представяне на отбора на Механото в професионалното съревнование. Началото на успеха бе поставено преди три години, когато Катрин Евтимова, непосредствено преди да завърши средното си образование, стана първа в страната, а Анатоли Иванов - втори. През следващата година те заеха вторите места в надпреварата „Най-добър млад заварчик“, а тази година Габриела и Анатоли са на призовите места. Катрин Евтимова и Анатоли участваха в миналогодишното международно състезание „Най-добър млад заварчик“ в Есен. В края на 2023-а хаджиеновци се включиха и в онлайн-конкурс по заваряване, организиран от Китай.

Габриела и Анатоли са активни и в редица други инициативи, проведени в ПГ „Иван Хаджиенов“. Двамата участваха и се класираха на призовите места и във второто издание на състезанието „Арсенал“ - Дом за ДОМИНО, иницирано и провеждано от ръководството на „Арсенал“ АД, което е най-големият партньор на хаджиеновци по линия на дуалното обучение.

20 май - Международен ден на метрологията

Честит празник, метролози!

Да си метролог е гордост!

Да си метролог е отговорност!

Да си метролог е чест!

Да, защото всички метролози от отдел „Метрологичен“ в „Арсенал“ АД знаят, че са част, и то една от най-важните, във веригата за формиране качеството на продукцията на нашата фирма.

Защото без метрологично потвърждаване на средствата за измерване, без единство и достоверност на измерванията, без квалифицираната работа на служителите от отдела, би било немислимо да сме фирма с ИМЕ на международните пазари.

Осъзнавайки всичко това, отдел „Метрологичен“ спазва и изпълнява всички държавни и международни закони и наредби в областта на метрологията. Подхожда изключително отговорно към задачите и дейностите, определени и заложили по Системата за управление на качеството.

Работете, творете и израствайте, споделяйки своя опит за изграждането на нови метролози. Не забравяйте, че „Каквото може да се измери, може и да се подобри!“.

Продължавайте да отстоявате с достойнство професията си!

Честит празник на всички метролози!

Инж. Неделчо Йорданов
Ръководител-направление „Качество“ в „Арсенал“ АД

Инж. Диньо Господинов
Ръководител-отдел „Метрологичен“ в „Арсенал“ АД

Учителят Петър Ганчев: Как се създават шампиони

Преподавателят по професионална подготовка в ПГ „Иван Хаджиенов“ Петър Ганчев има основен принос за постигнатите успехи в заваряването. От години той води и групите

с дисциплина, постоянство и упоритост може да се постигне много. Когато за първи път участвахме в състезанието за заваряване, мнозина приеха с предубеждение Катрин. Мислеха си, че е дошла „за красотата“. Голяма бе изненадата им, когато се класира първа. Започнах подготовката с Габриела много преди новата надпревара и тя напълно оправда очакванията ми. Анатоли, според мен, беше ошетен при миналогодишното му представяне, но сега, през март, всичко си дойде на мястото. Докажем, че хаджиеновци знаят, могат, винаги са били и остават сред най-добрите“, споделя Петър Ганчев.

Тази година му предстои да се пенсионира. Хубаво ще бъде да се намери възможност или той да продължи да работи със следващите шампиони по заваряване, или друг да поеме от него шафетата. Защото традициите не са само история, те са и настояще, и бъдеще.

Димитър Бахчеванов

ПГ „Иван Хаджиенов“ в Казанлък отбеляза 99-годишнина на училището. Със званието Почетен хаджиеновец бе удостоен дългогодишният директор на Механото Върбан Танев. Достоеен хаджиеновец стана 12-класникът Анатоли Иванов. В Механото вече започна подготовката за вековния юбилей.

Продължава от стр. 1

УСПЕХИ НА ДЕЦАТА ОТ „ИКТ ЦЕНТЪР“ – КАЗАНЛЪК

Центърът е Доставчик на обученията по ОПРЧР, с Акредитация по програма „Еразъм+“ за периода 2022-2027 г. и е член на Професионалната асоциация по роботи-

Радостина Кацарова

ка, автоматизация и иновации. Радостина Кацарова е инженер със специалност „Електронна техника“. Тя е сертифициран обучител по много национални и европейски програми, сред които „Глобални библиотеки България“, „Дигитални умения за МСП в България“, „Квалификационни обучения на учители и др. В екипа ѝ се включват и преподаватели от ППМГ „Никола Обрешков“. Успешно е сътрудничеството и с други казанлъшки училища при работата в Детската академия. В момента в нея са ангажирани около 60 деца, които постигнаха впечатляващи успехи и през тази учебна година.

Г-жо Кацарова, наскоро възпитаниците на Академията се представиха отлично на Световния фестивал за роботика First Lego League в Бургас. Очакван ли бе успехът и как се отрази на Вашите възпитаници?

Идеята за заниманията по роботика е децата да проявят своята инициативност и креативност, да имат поле за изява, което да им е от полза и в следващите етапи на тяхното развитие. Защото това занимание е свързано с много комплексни умения: конструктивни – при изработването на LEGO робота и за неговия дизайн, в информационните технологии – при програмирането му, при избора на стратегия при самото участие в надпреварата, за всичко това има много варианти. Най-ценното е, че се

работи в екип.

При подобни състезания се срещат млади хора с еднакви интереси, създават се приятелства, а самата надпревара е много емоционална и не се забравя. Доброто представяне пък прави емоцията още по-силна и споделянето ѝ популяризира дейността ни сред още повече младежи. Така подрастващите възприемат новите технологии по нов начин, не само като забавление, а и като творчество, развивайки своите умения в тази област. Настоящите успехи не са първи, а вървам, няма да са и последни. В областта на роботиката през годините имаме пет купи от националното състезание „Роботика за България“, включително и призово място, спечелено от нашите възпитаници.

Разкажете за фестивала в Бургас.

На 20 април в Бургаския свободен университет се включиха близо 200 деца на възраст 10-16 години, от 24 отбора от 15 града от цялата страна. Световният фестивал за LEGO роботика FIRST® LEGO® League (FLL) се организира от Центъра за творческо обучение, който има лиценз за провеждането на надпреварата у нас, в партньорство с Община Бургас, а Бургаският свободен университет посрещна всички участници, посетители и LEGO ентузиаста. Този фестивал се провежда в 110 страни в света с милиони участници.

България се включи в световната FLL миналата година и го отбеляза с Фестивал в Пловдив. Поканени бяха най-добрите отбори по легороботика, класирани на първи места в нашето национално състезание „Роботика за България“, създадено по правилата на FLL. Горди сме, че наш отбор бе сред първите 24. Тази година в състезанието бяха поканени отново да се включат същите организации, като от Южна България бяхме само три града – Казанлък, Пловдив и Сандански. И само три организации участвахме с по два отбора.

Двата отбора Cyber Robo и Robo Clan на Детската академия по програмиране и роботика „ИКТ Център“

се представиха отлично, като Cyber Robo се класира 5-и на ролеиграта, най-атрактивната част от състезанието. Горди сме, че нашият отбор Cyber Robo, със състезатели Борислав, Иван, Божидар, Йосан, Николай, Калина и Борис от 5-и и 6-и клас, успя да изпревари опитни участници – гимназисти от 9-и и 10-и клас! Robo Clan – две момчета с име Калоян, Георги и Веселин, също се представиха много добре в ролеиграта, въпреки проблемите с робота, които имаха. Всичките са от казанлъшки училища: ППМГ „Никола Обрешков“, ОУ „Кулата“, ОУ „Мати България“, Художествената гимназия, а Божидар е от Музикалното училище в Стара Загора.

Горда съм с децата! Те показаха невероятни умения, вдъхновение, иновативно, творческо мислене и спортменство. Забавлявах се истински и си помагах. Това са онези ценности, които правят First LEGO League толкова уникално състезание.

Какви са правилата за провеждането на фестивала?

Състезанието се състои от 4 категории, които са равнопоставени: Robo игра (Robot Game Ranking), Иновативен проект (Innovation Project), Robo Дизайн (Robot Design) и Основни ценности на FLL (Core Values). Всяка година има и специална тема. Тази година тя бе „Шедьовър“ (Masterpiece) или „Как изкуството и технологиите ни помагат да създаваме, разпространяваме и споделяме

този въпрос чрез изпълнение на иновативен проект и различни мисии, през които преминаваха с роботите си на сцената за „робот битки“.

Най-атрактивни бяха битките на отборите на специални полета пред публика и с аплодисменти. За две минути и половина децата трябва да изпълнят колкото мисии успеят, но за да го направят, трябва да имат определена изградена стратегия. Там всеки робот трябва да изпълни определен брой задачи, който носи различни точки. Например: да достигне определена точка от полето, след което да повдигне част от друго устройство на определена височина, да премести обекти и т.н. Всичко това става

ръководството на Математическата гимназия за подкрепата с 2 комплекта Lego Education EV3. Благодаря за помощта по време на състезанието на г-жа Мариана Дишлиева-Петрова и на Росица Добрева. Всеки отбор трябва да има два ментори, а при нас 2 отбора са с един ментор. Благодарим и на родителите, които бяха на мястото на състезанието с незаменната си помощ и поддръжка, както и на останалите, които ни се довериха и подкрепяха децата при подготовката им. Последните 3 седмици бяха много товарени, но споделянето успех е още по-сладък.

Какви участия предстоят за децата от Академията?

Отборите ни по роботика Cyber Robo, Robo Clan и най-младият ни Robo Giga се готвят за националното „Роботика за България“, което се организира от SAP Labs Bulgaria и ФРГИ. Преди финала има три предварителни кръга онлайн. По традиция финалът на състезанието се провежда в столицата. Вторият финал на състезанието по програмиране

Казанлъшките таланти по време на състезанието

чрез програмиране на движението на робота с управление на двигателите и чрез различни сензори – за цвят, за допир, за разстояние и жirosензор.

Как успяхте да осигурите материалната част?

Участието на отборите ни нямаше да бъде възможно без подкрепата на най-крупното индустриално предприятие в Казанлък – „Арсенал“ АД и още две местни фирми, които спонсорират закупуването на тематичните комплекти за FLL, транспорта и логистиката. Само полето с фигурите по него за робо битките струва близо 1000 лева, роботите също са доста скъпи. През годините за образователната роботика са ни помагали и от Ротари клуб – Казанлък. Признателни сме и на

не „ТТ Знайко“ бе от 26 до 28 април, първият беше в периода 19-21 април, едновременно с FLL в Бургас. От 1 юни започва традиционната ни Лятна академия с компютри и роботи за деца 1-4 клас.

Продължаваме записването на ученици за професионалния ни курс „Програμισл“, който ще стартира в началото на юли. Освен, че ще завършат със Свидетелство за професионална квалификация, те ще бъдат на 2-седмично обучение в Португалия по програма „Еразъм“. Изискването е до юли месец да имат завършен 10-и клас и да имат интерес към програмирането и технологиите, без изискването за ниво и знания. Записването е с попълване на формуляр: <https://forms.gle/ufmbi31s5HlAyblu5>.

„ИКТ Център“ е една прекрасна възможност децата да придобият знания и опит в необятния свят на роботиката и модерните комуникации, да се забавляват и най-важното – да вървят по пътя на своите мечти, свързани със съвременните технологии.

Димитър Бахчеванов

В „ИКТ Център“ – част от легио роботите

различни интереси, хобита и изкуства“. Отборите отоваряха на

Христо Иванов е най-добрият по техническо чертане в областта

Деветокласникът от ПГ „Иван Хаджиенов“ Христо Иванов, от паралелката със специалност „Мехатроника“, и тази година участва във финала на Националната олимпиада по техническо чертане. Той е класиран на 25-о място от 60 участници в заключителния етап – с оценка 5,75. С това значително е подобрил своя резултат от участието си през предходната година, когато за първи път участва в съревнованието. Тази година само една десета от бала не му достига, за да се класира

в призовата десетка. Христо е единственият от област Стара Загора, който се класира за благодарителния етап на единствената олимпиада по техническа дисциплина, която се организира в България.

„Подготовката ми бе в клас – благодарение на преподавателката ми инж. Пенка Бялкова. Тя работи с мен индивидуално, дава ми по-трудни задания в час. За да попаднеш на финала на Олимпиадата, първо има училищен кръг, следва областен, където трябва да получиш оценка поне 5,5, за да

отидеш на финала. Участниците са разделени в няколко групи, в зависимост от тяхната компетентност. В 8-и клас се явих в първа група, която е за начинаещи, а тази година във втора. Най-напредналите са в трета група. Заданието включваше два етапа – теоретична и практична. Втората част е по представен детайл в аксонометрия (представяват всичките му елементи по всичките му три координатни оси), от който трябва да бъдат свалени размерите и да се направи работен чертеж в три проекции. В подготовката ми помогнаха и моите родители –

майка ми Мариана Иванова, която работи в КАПП на Завод 5 в „Арсенал“ АД, и баща ми Иван Иванов, който също е работил в дружеството. Моето желание е и аз да карам стажа си в „Арсенал“, споделя Христо. Възпитаникът на Механото твърдо е решен и догодина да участва в Олимпиадата по техническо чертане. Защото това е едно чудесно предизвикателство, свързано с неговото професионално обучение и развитие.

Христо Иванов с Пенка Бялкова

ПРОФ. БЕНБАСАТ: ЧИТАТЕЛЯТ ТРЯБВА ДА ТИ СТАНЕ ПРИЯТЕЛ

Два повода доведоха в Казанлък професора по книгоиздаване във Факултета по журналистика и масови комуникации на СУ „Св. Климент Охридски“ Алберт Бенбасат – участие в научна конференция за Чудомир и представянето на биографичната му книга „Когато големите станат малки“, която самият той нарича „един вехтошарски роман“. Книгата е писана дълго. Оставяна е с години, после отново е работена с убеждението, че случилото се на авторското поколение през 1950-60-те години е непознато. А познанието за него би отговорило на много въпроси. Писана е през очите на дете, но и с преливане към оценката на събитията, която дават възрастните. И със светлия спомен: „Ние имахме детство!“. Но без идеализация или носталгия по миналото, просто – искреност от първо лице.

Проф. Бенбасат е автор на десетки студии, монографии и статии в областта на журналистиката и книгоиздаването, съавтор е на книги, има и сериозен опит в държавното управление в областта на културата, редактирането и издаването на специализирана периодика. Бил е председател на журито за наградата „Хеликон“. За Чудомир, за големите-малки и за българската книга разговаряхме с проф. Бенбасат в двора на Чудомировата къща.

- Проф. Бенбасат, направили сте интересно проучване относно политическите пристрастия на един емблематичен за Казанлък творец – Димитър Чорбаджийски, в бурните времена преди и след 1944 г. Ако Чудомир беше днес сред нас, как, според Вас, би реагирал на политическата ситуация?

- Много труден въпрос, не мога да вляза в кожата на такъв голям писател и мислител, но едва ли би бил съвсем безразличен към това, което става. Той има изключително изострено чувство към съвременността, към социалното и може би нямаше да подмине реалностите на момента, защото те са колкото политически драматични, толкова и комични. Той би заострил вниманието си върху комичните моменти в политическата ни действителност, а те никак не са малко. Това е мое виждане, не смея да говоря от негово име.

- В сложното време, в което е живял, какво показват Вашите изследвания, как е успял той да се съхрани, без да бъде преследван политически като ред дру-

ги интелектуалци след 9-и септември?

- Мисля, че го е спасило навременното му оттегляне като сътрудник на в. „Зора“, който е бил официоз в годините на Втората световна война и присъединяването на България към Тристранния пакт на страната на Германия. Вестникът е подкрепял тази политика. Главният му редактор Данаил Крапчев е убит без съд и присъда на 10-и септември 1944-та. Редица интелектуалци, писатели и художници също са тежко

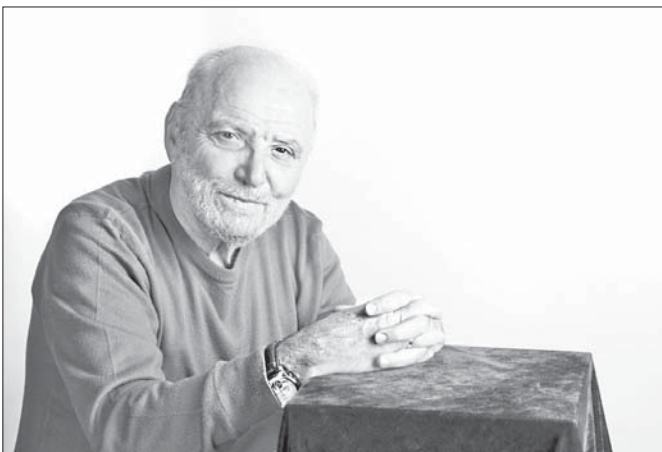
пострадали – платили са с живота си, със затвор, с отлъчване от творческите съюзи, без да могат да упражняват професиите си. Чудомир, по щастливо стечение на обстоятелствата, е избегнал това. Но, както сам пише в своя Дневник, който не е имал намерение да публикува и затова е искрен, той подкрепя новата власт. Критикува я, иронизира предимно човешкия фактор, насмешливо пише за дълги безсмислени заседания, събрания, конгреси, които „говорят и нищо не казват“, но той е за социализма, смята, че това е най-справедливият строй и заслужава да победи. Чудомир, както и много българи, явно не е знаел за чудовищните репресии в СССР, смятал е Сталин за великан на мисълта. Да не забравяме, че Чудомир е бил буквално експлоатиран за нуждите на новата власт – с точния си художнически поглед той прави стенвестници и пропагандни ктове, рисува портрети на вождове за различни събития. Интересно, ние не знаем какво е станало с тези неща, но те все пак са излезли от неговата четка, макар и правени по поръчка. Интересно е да се видят, да се изследват.

- Защо наричате книгата си „Когато големите станат малки“ вехтошарски роман?

- Защото събирам моите мозаечни спомени като вехтошар – те ту се появяват, ту изчезват. Сравнявам ги с малки скалисти островчета в развълнувано море, които се заливат от вълните, но устояват на напора и се показват пак. Историята на книгата не е строго хронологична, спомените в нея не са мемоари. Те са като островчета

по линията отиване-върщане и напред-назад в целия период на прогимназията. Следват линията на спомнянето.

прецизно боравене с езика, с фактите, дори научни проучвания. Не бива да пишеш за нещо, което не познаваш. Е, може „да

Проф. Алберт Бенбасат

- Откровеност?... Това ли е мярката за хубавата книга, получава се, когато авторът е откровен?

- Точно така, въпрос в десетката. Това е най-искрената книга, която съм написал, откакто се занимавам с художествена проза, но то не е от толкова отдавна.

- Книгата е Вашето професионално заимание. Често ли откривате искрени автори в новата българска литература или по-важните сега са занаятчийството, пазарът, съобразяването с търсенето от страна на читателите?

- Верни са и двете. Но не е достатъчно да бъдеш искрен. Художественото писане изисква и талант, умение, голямо уважение към литературата и писания текст. Не е достатъчно да караш през просото в уж истинност, която обаче не вълнува читателя. А той трябва да се вълнува, да те усети. С него трябва да станете приятели – аз да го чувствам приятел, той мен – също. Талантът и отговорността пред писаното слово са изключително важни. Колкото до занаятчийството, в писателството има и такъв момент. Защото се придобива рутинност, опитност, но останеш ли само там, добра литература не се получава. Читателят трябва да бъде спечелен. Има съвременни български писатели, които живеят с мисълта да напишат много книги. Това не е хубаво, това не е подход към литературата, тя изисква

хвърляш и бомби“, измислени неща, но опитният читател веднага ги разпознава. Като част от жури в национални конкурси, съм се смаявал от броя на новоиздадените български книги! Бил съм ужасен от огромното количество и слабото качество. Знаем кои са големите ни днешни автори, те не са повече от десет.

СОВИЯТ ЧИТАТЕЛ ШО Е ТО ЛИТЕРАТУРА?

- Труден въпрос, масов читател е имажинерно понятие, но имаме понятието „масов вкус“, който в момента си пада повече по повърхностната литература, по-лесно смилаета, със сюжет. Читателят следи сюжета, но целта на голямата литература е да каже повече от това, което е написано, да отиде отвъд. Без да цитирам имена, прави ми впечатление, че повече се харесват повърхностните автори. Например, наша авторка с два-три романа без литературна стойност продава огромни тиражи, а в същото време писатели с много силно литературно присъствие, които надхвърлят българското равнище и могат да се съпоставят с големи световни имена, в България не са известни. Това е обидно. Да, масовият читател не ги разпознава като стойностни, казва: „Не го разбирам, не е моето, не ме грабна...“. И те не се продават. Говорим за изключителни писатели!

- Е, поне външният вид, „опаковката“ на книгите, мисля, напоследък се подобри?

- Книгите на известните издателства, не повече от десетина, но много добри издателства, изглеждат добре като корично оформление, графичен дизайн, типография, страниране. Налага се да използваме понякога по-евтина хартия, но като цяло израснахме много. Ако сравним днешното книгоиздаване с това от 90-те години, веднага ще видим крещящата разлика. Подобриха се и редакторската, и коректорската работа, но политиката на нашите издателства е да подкрепят

Духът на книгата се възплъщава в нейното тяло, казва проф. Бенбасат

Има и млади, със силен литературен дебют. Но общото ниво е твърде ниско, посредствено. Това е явление, което го има и по света. Защото в свободното общество, както и в българското книгоиздаване, няма цензура – можеш всичко да издадеш, ако си платиш.

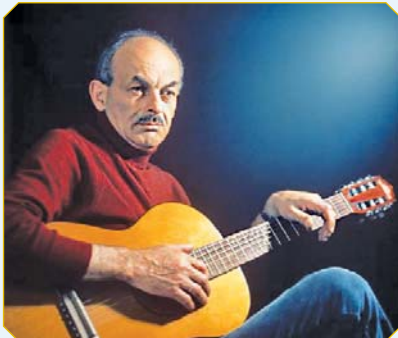
- Споменахте опитния читател. Умее ли читателят да разпознава литературата сред другите четива, които му се предлагат, знае ли ма-

предимно комерсиалните автори. За тях книгата е стока, но да не забравяме, че тя трябва да бъде и духовен продукт!

Интервю на Диана Рамналиева

БУЛАТ ОКУДЖАВА

Не везёт мне в смерти, повезёт в любви...

Буллат Окуджава /1924-1997/ е руски поет от грузински произход, писател, преводач, композитор, един от първите бардове. Сред основателите е на авторската песен като направление. Написал е над 200 песни и 800 стихотворения, излезли в 15 сборника. Някои от филмовите му песни заживяват самостоятелен живот: „Десятый наш десантный батальон“, „Ваше благородие, госпожа Удача“ и др. Изнасял е концерти навсякъде по света, вкл. в България. Книгите му са преведени на много езици, в т.ч. и на български. „Посвещаваше се на всички“ печели през 1991 г. Държавна награда, а „Опразнен театър“ – Руски Букър за 1994 г.

Окуджавата е носител на ордените „Отечествена война“ I-ва степен и „Дружба на народите“, на „Златен венец“ от поетичния фестивал в Югославия и „Златна китара“ от фестивала Сан-Ремо, на Държавна награда на СССР и др. В САЩ е удостоен с почетната степен Доктор на хуманитарните науки. В Москва са открити негови паметници и музей, пусната е пощенска марка. В негова чест се провеждат много руски и международни фестивали и конкурси. На Окуджавата е кръстена малката планета 3149. Първата му биография, написана от Дмитрий Биков, влиза в популярната серия ЖЗЛ. От 1997 г. в Русия се връчва националната награда „Буллат Окуджавата“ – на поети и изпълнители на авторски песни.

През 2018 г. в София са показани два уникални документални филма – за единствения самостоятелен концерт на Окуджавата в България през 1986 г. в Бургас и за съвместния му концерт с Недялко Йорданов в Москва през 1989 г.

През 2024 г. се навършват 100 години от рождението на световноизвестния бард.

Драматичното житейско начало. Необикновеният му живот започва на 9 май 1924 година. Роден е в Москва в семейството на Шалва Окуджавата, грузинец, и Ашхен Налбандян – арменка, които от Тифлис, дн. Тбилиси, се преместили в столицата, за да изкарат партийни курсове в МГУ. Кръстили го Дориан – на героя на Оскар Уайлд. Но баща му размислил и сменил името с гордото кавказко Булат – „стомаха“. Част от детството му преминало на „Арбат“.

Шалва имал сериозни конфликти с Берия. През 1937 г. бил арестуван по лъжлив донос, че е привърженик на Троцки, и бил разстрелян. Като съпруга на „враг на народа“, Ашхен изкарала в лагери 14 години, до 1954 г.

Буллат, с по-малкия си брат Виктор, живеел при родственици в Тбилиси. Ходел на училище, работел като стругар и статист в театъра, пишел. Но не се озлобил срещу съветската

„Молодая гвардия“, после заведвал отдел в сп. „Литературна газета“. Пишел музика и текстове за песни. Първият му концерт бил през 1961 г. в Харков. Гастролирал и в други градове. Станал член на Съюза на писателите. Популярността му нараствала много бързо.

Песните на Окуджавата. Заради невероятния му глас и прекрасните му текстове го наричали „пещният поет“. Сам си аккомпанирал на китара, използвал само няколко акорда. В авторската песен на първо място поставял текста.

Музика по негови стихове писали много композитори, но най-плодотворно е сътрудничеството му с Исаак Шварц, заедно създали 32 песни. Самият Окуджавата написал много песни по стихове на полската поетеса Агнешка Осецка, негова приятелка до живот. В Полша го обичали много. Първата му плоча излязла през 1965 г. именно там. Песните му звучали в концерти,

спектакли, филми, тв и радио предавания, разпространявали се от ръка на ръка. В чужбина навсякъде го посрещали изключително топло. До 1985 г. излизат 5 негови плочи, една от които във Франция, и сборник с песните му за войната. Издадени са и дискове-гиганти с авторските му песни. Днес в Москва

С Олга

ска гара“. Филмът дълго не бил допускан до екран – до момента, в който го показали на Брежнев и на финала той се разплакал. Големият бард написал песни и към други популярни филми: „Звезда на пленителното щастие“, „Турски гамбит“ и др.

Окуджавата се снимал в 8 филма, написал 4 сценария. Филмът „Вярност“, на който е един от сценаристите, получава голямата награда на II-я Всеоюзен кинофестивал и номинация за най-добър дебют на Венецианския фестивал.

Книгите на Окуджавата. „Аз съм литератор“, казал. Още 12-годишен, организирал Съюз на младите писатели. Бил благодарен на Паустовски и Евтушенко, че го забелязали като поет. Изпод перото му излизат десетки поетични и прозаични книги, в т.ч. автобиографични и исторически. Писал и за деца. Книгите му са преведени на много езици, вкл. на български. Окуджавата бил и преводач – основно на поезия – от араб-

ски, фински и шведски език.

В България. За пръв път у нас Булат Окуджавата идва през 1970 г. – участва в конференция на преводачите във Варна. Второто му посещение е през 1981 г., а третото – през 1986 г. за концерта му в Бургас, за който приятелят му Недялко Йорданов прави филм. Близко приятелство имал и с поетесата Ваня Петкова.

Партийната съдба. Светската власт възприемала барда и като свой, и като чужд.

През 70-те години го изключили от КПСС – заради това, че в предговора на негова книга, излязла в Мюнхен, някаква емигрантка написала, че през войната комунистите изпращали деца на фронта. Накарали го да отговори в пресата, но той отказал. Извикали го в партийния комитет и 15 души шест часа говорили страшно неща за него, забранили му да печата. След година отново го извикали. Същите 15 души го възнасяли, наричали го гений... и го възстановили. През 1990 г. обаче, разочарован, Окуджавата сам напуснал КПСС.

Обществената дейност. След 1989 г. той е един от учредителите на руския ПЕН-център, член на Комисията по помилванията към президента на РФ и на Комисията по държавните награди, членувал и в редколегии. По време на „перестройката“ заел твърда демократична позиция. Смятал, че разпадането на СССР е трябвало да стане постепенно, а не така рязко, тъй като за такава ситуация нямало подготовени лидери.

Човекът Окуджавата. Булат Шалвович бил срамежлив човек. Вкъщи посрещали много гости, гощавали богато, но само след час се усамотявал с книга на дивана.

Не вярвал в Бог. Колекционирал камбанки. Умеел да стоти, да измие съдовете, да наежи дърва... Бил ранобуден и невероятно работоспособен. Почивал си, като пишел: „Почивката, това е моята работа“. Бил благодарен за обичта на близките си, въпреки трудния му

характер. Често му предлагали да остане в чужбина, но той не можел да си представи живота извън родината си.

Бил много влюбчив. Възпявал жените в стиховете си, а те му отвръ-

щали с взаимност. Момичетата били привлечени от обаятелния и красив младеж с кафяви очи и гъсти черни къдрици, но най-сил-

С Недялко Йорданов

но от това, че свирел на китара и пеел изумително.

Първият брак. С първата си съпруга – Галина Смолянинова, се оженили като студенти. Но семейният живот не вървял. Дъщеричката им умира като бебе, а синът им Игор станал наркоман, попаднал в затвора и починал на 43 години. По време на брака си повежда възвръзал различни романтични връзки. Развеждат се през 1964 г. Година по-късно, на 39 години, Галина умира. Родствениците ѝ прибрали Игор и не допусkali баща му до него.

35 години щастие. Срещата му с Олга Арцимович – красива блондинка, физик, била незабравима. Любовта от пръв поглед ги съединила за цял живот. Той веднага ѝ предложил сърцето си, въпреки че била омъжена. Очарована, Олга провела разговор с мъжа си и се преместила при Булат. През 1965 г. им се родил син, Антон, който станал композитор.

Прекрасните им отношения били помрачени с появата на Наталия Горленко – 26-годишна певичка, с която 52-годишният Окуджавата създавал паралелно семейство. Обещал на Олга да се раздели с Горленко и седем години не се срещали. Но духовната връзка останала – когато Булат умира в Париж, в Москва Наталия загубила съзнание.

Окуджавата живял с Олга в брак 35 години, до края на дните си. След смъртта му тя дори не помислила да устройва личния си живот. Занимавала се с опазването на творческото му наследство и вярвала, че непременно пак ще се срещнат...

Последните години. През 1991 г. лекарите открили на Окуджавата сериозно сърдечно заболяване. За съпругата операция в САЩ били събрани пари от почитатели от целия свят. Последният му концерт бил през 1995 г. за ЮНЕСКО. През 1997 г. пътешествали с Олга из Европа. В Париж повежда се разболял от грип, усложненията предизвикали бъбречна недостатъчност. Лекарите не били обнадеждени. Няколко часа преди смъртта си бил кръстен в болницата, приел името на Св. мчк. Йоан Воин. Издъхнал на 12 юни с.г., на 73 години. Погребан е във Ваганковското гробище в Москва. Загубата била огромна. Защото, сам по себе си, Булат Окуджавата е цяла епоха...

Мария Рашкова

С Висоцки

власт – не вярвал, че родителите му могат да бъдат изменници и смятал трагедията за огромна грешка. **Военните години.** „Войната влезе в мен много дълбоко...“, споделял Окуджавата. През 1941 г., 17-годишен, той станал доброволец в Червената армия. В края на 1943 г. бил ранен, после станал радист. През 1945 г. се завърнал в Грузия, завършил гимназия и филология в Тбилиския университет. Няколко години работил като учител. Издал сборника „Лирика“ и, по думите му, бързо станал „широко известен в тесен кръг“.

В Москва. През 1956 г. родителите му били реабилитирани. Майка му получила квартира в Москва. Булат станал член на КПСС. Работел като редактор в издателство

ква е създаден фонд с над 280 записа на Окуджавата.

Влиянието. Окуджавата създава уникално направление в руската песенна култура. „Возмемся за руки, друзья“ и „Пока Земля еще вертится“ са превърнати в мото на събития, свързани с авторската песен.

Творчеството му оказва влияние върху такива известни изпълнители, като Александър Галич и Владимир Висоцки, който признавал, че взел китара в ръцете си, след като чул как Окуджавата пее. Смятал го за свой учител, но били различни: Висоцки обичал шумните компании, а Окуджавата – уединението. Висоцки страдал „външно“, а Окуджавата „насаме“.

В киното. Песните на Окуджавата

Монумент на Булат Окуджавата на ул. „Арбат“ в Москва

характер. Често му предлагали да остане в чужбина, но той не можел да си представи живота извън родината си. Бил много влюбчив. Възпявал жените в стиховете си, а те му отвръ-

Издателски съвет: Николай Ибушев, Владимир Чучумишев, Янко Запрянов, Добрин Драгнев, Петя Папазова, Иван Иванов.

Редколегии: Юлия Младенова - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Невена Атанасова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Диана Рамналиева, e-mail: di_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; Димитър Бахчеванов: 0888 21 01 00